

Procesní postavení poškozeného dle uherského trestního řádu.

(Pokračování.)

Nové znění § 388. poněkud tuto praxi, vyvinutou na základě starého znění tohoto §, pozměnilo. Dle nového znění ještě odvolání opovědětí do tří dnů po prohlášení rozsudku nebo po jeho doručení. Rozhodnutí o odvolání, která bylo třeba učiniti dříve ihned po prohlášení rozsudku, jest odsunuta na 3 dny a lhůta 8 dnův po doručení rozsudku je zkrácena na 3 dny. Zároveň cituje se při doručení § 329. Tím nastávají nové komplikace. Nebude nyní ihned při prohlášení rozsudku rozhodnuto, vznikne-li poškozenému právo k odvolání čili nic. To bude rozhodnuto až po uplynutí tří dnů. Jen v tom případě, prohlásí-li žalobce ihned po prohlášení sprostředujícího rozsudku, že je spokojen, že se odvolání vzdává, vzniká ihned právo odvolání poškozenému a chce-li je uplatnit, musí je ihned ohlásiti a event. žádati za opis rozsudku. Neučiní-li žalobce žádného prohlášení, bude rozhodnuto o právu poškozeného až po uplynutí tří dnů. Buď žalobce během tří dnů v odvolání oznámí nebo nechá lhůtu uplynouti neb i může prohlásiti, že se odvolání vzdává.

Dle dosavadní praxe vzniká pro poškozeného právo k odvolání teprve tehdy, neohlásí-li žalobce během tří dnů odvolání, tedy až po uplynutí třídní lhůty. A rovněž jako za platnosti § 388. dřívějšího znění jedna část soudců upovědomuje i nyní poškozeného (po případě s doručením rozsudku) dle § 42. a počítá se lhůtou v tomto paragrafu uvedenou a k tomu i třídní lhůtou dle § 388, kdežto jiná část počítá jen třídní lhůtu k odvolání ode dne upovědomění, že žalobce nechal lhůtu uběhnouti, po případě, doručuje-li se zároveň rozsudek, od tohoto doručení.

Pan Dr. Černý řeší právo k odvolání poškozeného i lhůtu k němu na základě svých názorů o předpisu § 46. 2. věta a § 42. podstatně jinak. Lhůta třídní od prohlášení rozsudku musí býti každým dodržena, t. j. i žalobcem i poškozeným, u nichž nemůže býti řeči o lhůtě po doručení rozsudku, jinak se právo na odvolání ztrácí. Poněvadž ale lhůta ta běží stejně žalobci jako poškozenému, musí i poškozený, chce-li si své právo k odvolání zachovati, ohlásiti odvolání do tří dnů a event. žádati za opis rozsudku. Poněvadž ale mu dle § 383. III. 2 b) právo odvolání dosud nenáleží, jelikož dosud není jisto, neodvolá-li se žalobce, je třeba ohlásiti odvolání jen pro případ, že se neodvolá žalobce. Tomu tak je stejně i tehdy, ohlásil-li žalobce odvolání ihned při prohlášení rozsudku nebo ještě před uplynutím třídní lhůty od prohlášení rozsudku. Dle dřívějšího znění § 388. mohlo se jednati o odvolání dle názoru p. Dr. Černého jen »pro případ«, jen za této posléz uvedené okolnosti, t. j. že žalobce své odvolání ohlásil. Dle znění nového jsou tu takové případy dva. Dovodili jsme napřed, že ta praxe při starém znění § 388. je správná, která upovědomuje poškozeného o vzniku jeho práva k odvolání a počítá mu lhůtu k odvolání ode dne tohoto upovědomění s event. doručením rozsudku. A důvody, které jsme uvedli pro svůj názor v tom jediném případě, který dle ustanovení § 388. starého znění mohl nastáti, platí i pro tento druhý případ, který nastává dle § 388. nového znění. Ovšem možno namítnouti, že § 388. nové znění nepřipouští žádného doručení rozsudku jiné osobě než jen obžalovanému, poněvadž cituje § 329. a že každý odvolatel tedy i poškozený má právo žádati za opis rozsudku, že tedy rozsudek možno doručiti na základě žádosti, ale jen k cíli provedení odvolání, ale nikdy ne s tím účinkem, aby se počítala ode dne doručení nová lhůta k odvolání. Než k tomu dlužno uvést, že dle § 388. nové znění může míti prohlášení rozsudku tu účinnost, že se od toho dne počítá lhůta k odvolání, jen pro žalobce a obžalovaného, nikoli však i pro poškozeného, třebaš při hlavním líčení přítomného.

Dle starého § 388. bylo o event. právu poškozeného k odvolání rozhodnuto ihned po prohlášení rozsudku, vyjímaje onen jediný případ, že se

žalobce odvolal a odvolání to bylo později vzato zpět a mělo prohlášení rozsudku účinnost tedy pro poškozeného, který, byl-li řádně předvolán, musel býti při hlavním přelíčení přítomen. Dle nového znění § 388. se o právu poškozeného k odvolání po prohlášení rozsudku nerozhoduje, právo k odvolání poškozenému v tom okamžiku nevzniká a proto prohlášení rozsudku nemá pro něho účinnosti co do lhůty k odvolání a § 46. 2. věta, jak jsme již napřed dokázali, pro poškozeného alespoň nepochybně v tom případě, když žalobu zastupuje státní zástupce, neplatí. Z ustanovení § 388. nové znění, jest jasno, že jen odvolatel, který své právo odvolací ohlášením odvolání již uplatnil, má právo žádati za opis rozsudku ku provedení odvolání. Poškozený, jemuž právo odvolací dle § 383. III. 2. b) dosud nevzniklo, nemůže opisu rozsudku žádati. Jest tedy i v onom druhém případě, který nastává dle nového znění § 388. a ve kterém se nerozhodne o právu k odvolání poškozeného hned při prohlášení rozsudku, zachovati týž postup, jako v tom jediném případě, který nastával dle starého znění § 388. a to z týchž důvodů, jaké byly již napřed uvedeny.

Pan Dr. Cerný dovolává se tu § 46. 2. věta řeší případy ty i další podobné velice jednoduchým způsobem tak, že poškozenému, pokud není rozhodnuto, že jeho právo k odvolání vznikne, přiznává právo k odvolání »pro případ«, že se státní zástupce (mohl by spíše říci vůbec žalobce) neodvolá, nebo, že ohlášené jeho odvolání bude vzato zpět.

Tím byly by ovšem veškeré různosti v názorech o processualním postavení poškozeného velmi jednoduše a lehce odstraněny. Jen bylo by třeba toho dalšího ustanovení co má se státi s takovým odvoláním »pro případ« tenkrát, jestliže státní zástupce se v čas skutečně odvolal anebo ohlášené odvolání nevezal zpět. Vím napřed že by mi p. Dr. Cerný odpověděl krátce, že se jednoduše pak na takové odvolání nebere zřetel. Ale jistě nedal by uspokojivou odpověď, jak naložiti s útratami takového odvolání »pro případ«.

Takovým jednoduchým způsobem mohlo by processualní postavení býti vyřešeno u poškozeného vůbec. Poškozený mohl by hned při zahájení trestního řízení prohlásiti jednou pro vždy, že v případě, že se státní zástupce svého práva jako žalobce ať ve kterémkoli stadiu řízení ať výslovně nebo neprovedením potřebného návrhu, stížnosti nebo odvolání vzdá, přebírá žalobu, podává stížnost aneb odvolání. A pak jsou veškerá ustanovení, jež upravují processualní postavení a práva poškozeného, právo stížnosti a odvolání, lhůty, ve kterých má žalobu převzít, stížnost aneb odvolání podati, úplně zbytečnými. Stačilo by prostě ustanovení, že, prohlásí-li poškozený kdykoli, pokud státní zástupce jako žalobce vystupuje, že pro případ, že státní zástupce svého práva jako žalobce se vzdá, přebírá práva státního zástupce, stává se náhradním soukromým žalobcem od té doby, kdy státní zástupce od svého práva upustil, podržuje tím opravné prostředky, pokud je státní zástupce ohlásil a dosud není o nich rozhodnutí a neohlásil-li jich státní zástupce, opravné prostředky tím ohlašuje. Po vyrozumění, že státní zástupce od svého práva upustil, měl by poškozený vždy dost času do spisů nahlédnouti, o stavu věci se informovati a ma základě toho pak eventuálně prohlásiti, že se rovněž svého práva vzdává.

Bohužel — nebo spíše bohudík — trestní řád takového uplatňování práv poškozeného »pro případ«, takového processualního postavení poškozeného »pro případ«, vůbec nezná a to ani, pokud se týče odvolání poškozeného proti rozsudku I. stolice.

Ale nehledíc k tomu, že odvoláním »pro případ« zavádí se instituce processualnímu právu vůbec (nejenom trestnímu řádu dříve uherskému) neznámá, jest toto odvolání nemožné, hledíme-li dále k důsledkům, jaké z takového odvolání nastávají. Nevezme-li žalobce odvolání zpět, aneb ohlásí-li během 3 dnů odvolání a po případě i provede, máme tu pak dovoji odvolání: oprávněného žalobce a poškozeného »pro případ«. Jest nepochybně, že toto odvolání »pro případ« jest podáno osobou, které odvolání vůbec — ani »pro případ« — nepřísluší (§ 383. III. odst. 2 b) a v tom

směru jest pak tu přesné a nepochybné ustanovení § 389., dle něhož jest takové odvolání odmítnouti. A lze sotva zákonodárce viniti z takové nedůslednosti, že by případouštl odvolání, o němž by pak zase ihned a to v následujícím již paragrafu dával striktní předpis, že odvolání to jako nepřípustné jest odmítnouti. Pan Dr. Černý ukládá poškozenému in eventum i povinnost žádati opis rozsudku a během 8 dnů od jeho doručení podati provedení. Bylo-li poškozeným podáno odvolání pro případ, že se žalobce neodvolá během lhůty, bude ovšem po uplynutí této třídenní lhůty již rozhodnuto, zda se žalobce odvolal čili nic a může se poškozený dle toho s provedením odvolání zaříditi, ale vždy bude nejisto, nebude-li ohlášené a po případě také provedené odvolání žalobcovo vzato později zpět a proto bude míti poškozený vždy příčinu, by »pro případ« ohlášené odvolání také »pro případ« provedl. Tímto názorem p. Dr. Černého jest tedy poškozený nucen již tehdy, i když není rozhodnuto, bude-li mu odvolání příslušet čili nic, k útratám s ohlášením, ale hlavně s provedením a s event. dostavením se k odvolacímu líčení spojeným. A útraty tyto poškozenému vzniklé nepatří dle § 479. do trestních nákladů, poněvadž poškozený není tu soukromým žalobcem, pokud bylo odvolání státního zástupce udrženo a nemohou býti ani poškozenému nahrazovány a bylo by také nespravedlivo a při platných ustanoveních trestního řádu i protizákonným, aby náhrada těchto útrat poškozeného byla obžalovanému, je-li odsouzen, uložena. Dle názoru p. Dr. Černého nutil by zákonodárce poškozeného pod ztrátou práva k úkonům, které se mu jako nepřípustné odmítnou, a k útratám s úkony těmi spojenými, které se mu, i když cíl, kterého byl nucen se domáhati, byl dosažen, nikdy nemohou nahraditi.

Je-li možno tak zákony vykládati, o tom netřeba se dále šířiti. — Názor p. Dr. Černého o právu k odvolání poškozeného jest ještě z jiných důvodů neudržitelny; narážít na další předpisy dané o zmateční stížnosti poškozeného a výkladu jich, jaký p. Dr. Černý sám těmto předpisům dává.

Nápadno musí býti zajisté každému, že by zákonodárce obmezoval poškozeného, pro něhož právo k odvolání dosud nevzniklo, na třídenní lhůtu počítajíc ode dne prohlášení rozsudku a to pod ztrátou práva toho, kdyžž přece dle § 425. II. odst., což má význam pro zmateční stížnost poškozeného a lhůtu k ní, — výslovně nařizuje, že rozsudek soudní tabule má býti poškozenému při odvolacím líčení nepřítomnému doručen, takže lhůta ku zmateční stížnosti mu beze sporu počíná teprve ode dne tohoto doručení. A máme za to, že i zcela správně p. Dr. Černý má na zřeteli doručení rozsudku soudní tabule nepřítomnému poškozenému jen tehdy, když zmateční stížnost nepodal státní zástupce, jelikož, podal-li jí státní zástupce, jest spisy předložiti dle § 431. posl. odst. ihned nejvyššímu soudu a teprve tehdy jest rozsudek dle § 425. doručiti poškozenému, vezme-li generální prokurátor zmateční stížnost státního zástupce zpět. Jest tedy nápadno, že zákonodárce při zmateční stížnosti proti rozsudku soudní tabule dopřává poškozenému možnosti, by se dověděl o tom, že mu právo na zmateční stížnost vzniklo a dává mu lhůtu k ní počínající teprve ode dne doručení rozsudku, jehož doručení tu přímo nařizuje, kdežto při odvolání proti rozsudku I. stolice nic takového by ve prospěch poškozeného neustanovoval a naopak s poškozeným tak krutě nakládal, že ho obmezuje na třídenní lhůtu stanovenou pro státního zástupce ode dne prohlášení rozsudku bez ohledu na to, věděl-li poškozený o tom, zda mu právo k odvolání vzniklo čili nic, a zda ví, že mu lhůta již započala, či vůbec o tom neví. (Pan Dr. Černý neptá se po tom, zda je možno předpokládat o zákonodárci, že chtěl činiti mezi postavením poškozeného při odvolání na jedné straně a zmateční stížnosti na straně druhé, tak kříklavý rozdíl beze všech důvodů, — pan Dr. Černý se nestará o to, zda takové důvody by tu byly čili nic, jen jednoduše vytvořil si názor o ustanovení § 46. 2. věta, názor ten na lhůtu § 388. aplikuje a o ustanovení § 425. II. odst. jednoduše prohlašuje, že prolomuje ustanovení § 388. Pan Dr. Černý však tento svůj názor tak málo promyslel, že nedospěl ani k důsledkům, na nichž by byl seznal, že názor ten je sám ssebou v odporu. Je nesporno, že poškozený

může se odvolati jen proti sprostujícímu rozsudku a nesporno, že jen proti takovému rozsudku může podati i zmáteční stížnost a že může tak učiniti v jednom i druhém případě jen tehdy, nezaniklo-li jeho právo jako náhradní soukromý žalobce vůbec vystoupiti. Práva ta vznikají teprve po ustoupení státního zástupce jako žalobce, před ustoupením dosud nevznikla a nemohou ani v důsledku toho zaniknouti. Pokud tedy státní zástupce se odvolal proti rozsudku I. stolice a odvolání to nevzal zpět, nevezšlo poškozenému právo na odvolání a nemohlo také ani zaniknouti. Vzdal-li se státní zástupce zmáteční stížnosti proti rozsudku soudní tabule, nebo nechal uplynouti lhůtu k ní nebo vzal ohlášenou zmáteční stížnost zpět, vzniká tím okamžikem poškozenému právo ku stížnosti zmáteční. A jest také v každém případě poškozenému dána možnost, aby ji mohl uplatniti. Dle § 388. starého znění, jenž i tu platil, musel se státní zástupce ihned při prohlášení rozsudku vyjádřiti, podává-li zmáteční stížnost, či vzdává-li se jí. Poškozený, jenž byl přítomný, měl tedy možnost ihned své právo uplatniti a musel se také o uplatnění tohoto svého práva ihned rozhodnouti. Proto také § 425. předpisuje doručení rozsudku soudní tabule jen poškozenému při odvolacím líčení nepřítomnému, rozumí se však samo sebou, pokud dosud za poškozeného se považuje, t. j. pokud právo jeho vystoupiti jako náhradní soukromý žalobce dosud nezaniklo. A podala-li některá z přítomných nebo zastoupených osob při hlavním líčení u soudní tabule zmáteční stížnost za podmínek § 31. trp., předloží se spisy ihned nejvyššímu soudu. Z toho tedy patrně, že, podal-li státní zástupce zmáteční stížnost proti osvobozujícímu rozsudku za podmínek § 31. trp., netřeba, by se poškozený vůbec o věc staral, netřeba, by vůbec nějaké prohlášení činil, ba ani učiniti je nesmí, jelikož není k tomu vůbec oprávněn. A vezme-li generální prokurator odvolání státního zástupce zpět, vrátí nejvyšší soud spisy a nastane pak teprve postup dle § 425. II. odst. Pan Dr. Černý sám uvádí *verbis expressis*, že v tom případě, podal-li státní zástupce zmáteční stížnost, nemá poškozený vůbec práva zmáteční stížnost podati a to ani »pro případ«, že zmáteční stížnost státního zástupce bude vzata zpět, poněvadž pak je předepsán postup dle § 425. III. odst.

A nyní uvažme tvrzení p. Dr. Černého o tom, že poškození at při hlavním líčení před I. stolicí přítomný nebo nepřítomný ztrácí své procesualní právo poškozeného, tak že nemůže svůj soukromoprávní nárok v trestním řízení již vůbec uplatniti, že nemůže se státi již nikdy více náhradním soukromým žalobcem, jestliže ve lhůtě 3 dnů od prohlášení rozsudku stanovené neohlásí odvolání »pro případ«, že státní zástupce odvolání neohlásí, anebo že jím ohlášené odvolání bude později vzato zpět. Jest samozřejmo, že ten, kdo své právo na odvolání proti rozsudku I. stol. neuplatnil, nemůže proti rozsudku II. stolice, jenž rozsudek I. stolice jen potvrzuje, podati zmáteční stížnost a tím méně, je-li toto neuplatnění práva odvolacího proti rozsudku I. stolice té povahy a toho významu, že se tím veškerá další procesualní práva ztrácejí, jak tomu jest právě dle názoru p. Dr. Černého u poškozeného, jenž v době řízení od prohlášení rozsudku I. stolice odvolání neohlásil ani »pro případ«.

Z názoru p. Dr. Černého plyne, že by ustanovení § 425. II. odst. nemělo vůbec smyslu, poněvadž poškozený, který neuplatněním odvolání proti rozsudku I. stolice své procesualní právo vůbec ztratil, neměl by ani práva ku zmáteční stížnosti, anebo že poškozeným v § 425. II. odst. byl by jen ten, kdo ohlásil odvolání proti rozsudku I. stolice »pro případ«. Ale zákon o podobné náležitosti u poškozeného v § 425. II. odst. zmínky nečiní (a není pochybností, že, kdyby názor p. Dr. Černého o odvolání poškozeného projevem byl správným, taková zmínka by musila býti učiněna) a pak odporuje tomu i postup § 31. trp. posl. odst. A to snad nebude ani sám p. Dr. Černý tvrditi, že by zákon v § 425. II. odst. byl myslel jen na takové poškozené, kteří dle něho ohlásili odvolání proti rozsudku I. stolice »pro případ«. Zákon na to ani nemohl mysliti, poněvadž takové odvolání »pro případ« jest mu vůbec neznámo. Pan Dr. Černý nemůže zde svůj názor obhájeti ani tvrzením, že zásada § 46. 2. věta a

§ 388. jest tu prolomena předpisem § 425. II. odst. Tu nejde o prolomení zásady ohledně lhůty k opravnému prostředku, nýbrž tu jde dle názoru p. Dr. Černého o ztrátu práva k odvolání neuplatněním jeho v předepsané lhůtě a v důsledku toho i o ztrátu práva ku zmateční stížnosti. Zde vidíme, kam p. Dr. Černý se svým názorem zabředl a že jest názor jeho nejen neudržitelný, ale přímo nemožný.

Zdá se, ač to výslovně neuvádí, že p. Dr. Černý přikládá ustanovení § 388. ještě jiný význam, než jen stanovení nové lhůty k odvolání. Neboť dopřává i tomu poškozenému, jenž při vynesení rozsudku I. stolice nebyl přítomen, ač byl řádně předvolán, vzdor předpisu § 286. IV. odst., právo k odvolání během tří dnů ode dne prohlášení rozsudku a to odvolání plnoprávně, upustil-li žalobce od něho, nebo alespoň odvolání »pro případ«. Dle starého znění § 388. a § 286. IV. odst. nemohl poškozený, nedostavil-li se ku hlavnímu líčení, ač řádně předvolán, práva odvolacího vůbec vykonati. Neboť o jeho právu odvolacím muselo býti ihned rozhodnuto, při vyhlášení rozsudku: buďto mu vzniklo, neohlásil-li ho žalobce, nebo mu nevzniklo, ohlásil-li je žalobce. Poškozený, jenž vzdor řádnému předvolání se nedostavil, dal dle ustanovení § 286. IV. odst. má jevo, že svá práva nehodlá dále sám v trestním řízení uplatňovati a nebral se pak na něho dále žádný zřetel. Jinak ovšem p. Dr. Černý — jak již uvedeno — a máme za to, že i zcela právem. Dle nynějšího znění § 388. jest rozhodnuto o právu k odvolání poškozeného jen tehdy, ohlásí-li žalobce ihned při vynesení rozsudku odvolání. — Poškozenému pak nepřisluší. Ale žalobce má k tomu třídní lhůtu a během této se o právu poškozeného nerozhodne. Poškozený nemusí býtí při vynesení rozsudku přítomen a svou přítomností nijak nepřekluduje svému právu odvolacím, vznikne-li po uplynutí třídní lhůty. Pak po uplynutí této lhůty nastává ovšem postup, jaký jsme tu označili, neohlásí-li odvolání žalobce. Poškozený v tomto případě bude o tom vyrozuměn s doručením rozsudku tak, jak jest i předepsáno ohledně rozsudku II. stolice v § 425. II. odst.

A stejný význam má nové znění § 388. i pokud jde o zmateční stížnost poškozeného a postup dle § 425. II. odst. Ustanovení toto předpisuje doručení rozsudku jen poškozenému při hlavním odvolacím líčení nepřítomnému. Pan Dr. Černý vykládá to slovně a dovozuje, že přítomnému poškozenému se rozsudek nikdy nedoručuje, a poněvadž tedy ohledně něho není ustanovení § 46. 2. věta předpisem § 425. II. odst. prolomeno, musí zmateční stížnost během tří dnů oznámiti »pro případ«, ať žalobce zmateční stížnost ihned při vynesení rozsudku ohlásil čili nic.

Zase tentýž omyl p. Dr. Černého jako při odvolání. Byl-li poškozený při vynesení rozsudku II. stolice přítomen, bylo dle starého znění § 388. ihned rozhodnuto, vzniká-li mu právo zmateční stížností čili nic. Dle nového znění rozhodne se v záporném smyslu jen tehdy, oznámí-li žalobce sám zmateční stížnost. Jinak rozhodnuto bude až po uplynutí třídní lhůty. Oznámí-li během této lhůty zmateční stížnost žalobce, nevzniká poškozenému žádné právo a netřeba ho vyrozumívati, neohlásil-li zmateční stížnost žalobce, vzniká toto právo poškozenému a tu třeba rozsudek doručiti poškozenému dle § 425. II. odst. i tehdy, byl-li při vynesení rozsudku přítomen. Tak dlužno § 425. II. odst. dle nového znění § 388. doplniti.

Pan Dr. Černý byl by nemusil, pokud se odvolání vůbec a zmateční stížností přítomného poškozeného týče, dovolávati se onoho, ovšem nesprávného výkladu § 46. 2. věta, mohl názor svůj odůvodniti jen tou prostou skutečností, že zákon předpisuje k tomu třídní lhůtu, počínající vyhlášením anebo doručením rozsudku, že lhůta ta může pro každého běžeti jen ode dne vyhlášení rozsudku vyjímaje obžalovaného, poněvadž § 329. nyní v § 388. citovaný připouští doručení rozsudku jen obžalovanému. Zdá se však, že vzhledem ku předpisu § 425. II. odst. bylo i p. Dr. Černému odvážně tvrditi, že by doručení rozsudku jinému účastníku trestního řízení než jen obžalovanému bylo trestním řádem vůbec vyloučeno, zejména tam, kde jedná se o uplatnění práva teprve po vynesení rozsudku vzniklého. Pan Dr. Černý sám uznává, že citování § 329. v § 388., jenž uveden jest

v § 431., pokud se týče zmateční stížnosti, neznamená na tomto místě, že by se mohlo jednat jen o doručování rozsudku obžalovanému, o němž mluví výlučně § 329., nýbrž, že tu jsou právě míněny i případy § 425. II. odst. Ale citování § 329. v § 388. nemůže mít na zřeteli jen případy § 425. II. odst., nýbrž právě touto citací připouští trestní řád vůbec tu možnost, že tak jako obžalovanému může i jiným osobám býti rozsudek doručen, je-li to nutno, by právo dle jiných předpisů jim vzniklé, mohli provést. A tím ovšem je podán i další důkaz v tom směru, že, vznikne-li odvolací právo poškozenému až po uplynutí lhůty stanovené na tři dny po vyhlášení rozsudku, nebo ještě později, bude mu s vyrozuměním o vzniku tohoto práva doručen i rozsudek, jakož se děje obžalovanému, není-li přítomen, a že běží pak poškozenému třídní lhůta ode dne doručení rozsudku. Pan Dr. Černý řeší právo k odvolání poškozeného stejným způsobem, bez rozdílu, byl-li poškozený ku hlavnímu líčení řádně předvolán, či nebyl-li vůbec předvolán anebo nikoli dle předpisu § 286. IV. odst., byl-li při hlavním přelíčení přítomen čili nic a věděl-li o hlavním přelíčení či nikoli. Každý z těchto poškozených jest vázán na lhůtu třídní, počínající ode dne prohlášení rozsudku a musí, chce-li své právo uplatnit, odvolání, vzniklo-li toto ihned po prohlášení rozsudku, bez rozdílu, ví-li o tom čili nikoli, ohlásiti během tří dnů ode dne prohlášení rozsudku, a nevzniklo-li dosud, musí odvolání to, ať má možnost či nikoli, ohlásiti alespoň in eventum pro případ, že mu právo to později eventuelně vznikne.

Pan Dr. Černý nepotřeboval ani probírat jednotlivé případy, jaké ohledně práva k odvolání pro poškozeného nastávají, dle jeho názoru jest dána vždy, v každém případě jen jediná možnost: ohlásiti odvolání do tří dnů po prohlášení rozsudku; a mohl pak při tomto názoru vyřešiti procesualní postavení poškozeného jednoduše a systematicky takto: »Poškozený, chce-li si zachovati právo na odvolání a tím i své procesualní postavení po vnesení rozsudku, má ohlásiti odvolání do tří dnů po prohlášení rozsudku, a není-li jisto, zda mu právo to vůbec vznikne, alespoň »pro případ«, že mu právo to vznikne — a to v každém případě bez rozdílu, byl-li poškozený ku hlavnímu přelíčení řádně předvolán či vůbec předvolán nebyl anebo nikoli řádně a byl-li při přelíčení přítomen či nikoli.«

(Dokončení.)

Dr. Jaroslav Horák:

„Intervenience“ dle § 92. civ. ř. s.

Ú V O D.

§ 92. uh. civ. ř. s. zařazen je v zákoně do kapitoly: »Účast třetích osob na právním sporu«. Zaujímá místo za §§ jednajícími o vedlejší intervenienci a před § 93., týkajícím se »auctoris nominationis«. Předdeslati nutno vzhledem na názor mnohých spisovatelů,¹⁾ že se tu jedná vlastně o případ hlavní interveniencie, která je v zákonu upravena v §§ 82., 83., že zákonodárce sám zřejmě případ v tomto § normovaný za hlavní intervenienci nepovažoval a proto jej také zevně od norem o hlavní intervenienci jednajících předpisy o vedlejší intervenienci oddělil. Zákon viděl v tomto případě zvláštní druh interveniencie, ne hlavní, ne vedlejší, nýbrž samostatnou species interveniencie.²⁾

¹⁾ Meszlényi: Bevezető a polgári perrendtartáshoz. Budapest, 911. str. 151. považuje případ aspoň materiálně jako hlavní intervenienci.

Gottl: Ung. Civilprozess Ordg.: Wien, 1911, str. 83.: es ist hiebei eher von einer Hauptintervention die Rede.

Kovács: Zsebkönyve, str. 63. — Komentář, str. 160.

Gaár: A magyar polgári perrendtartás magyarázata, str. 151.

²⁾ Térfi: Az új polgári perrendtartás, str. 123., označuje jednotlivé případy II. titulu, 3. kapitoly civ. ř. s. marginální rubrikou: Opověď sporu třetímu nárokovateli.